Изкуствен интелект / интелигентни системи

гл. асистент д-р Венета Табакова-Комсалова ФМИ, ПУ "П. Хилендарски", Пловдив

УПРАЖНЕНИЕ 6 Стандартни предикати

- О Съществуват три "стандартни" предиката за генериране на всички решения
 - findall/3 събира всички екземпляри в реда, в който те са намерени, но не обработва свободни променливи вдясно
 - setof/3 връща множество от екземпляри (списък в стандртния ред без повторения) и обработва свободни променливи вдясно
 - bagof/3 хибрид между findall/3 и setof/3

```
likes(иван, вино).
likes(стоян, бира).
likes(гого, бира).
likes(део, вино).
likes(тони, бира).
likes(тони, вино).
```

```
$ setof(X, likes(X,Y), S).
$ = [гого, стоян, тони],
Y = бира
$ = [део, иван, тони],
Y = вино

?- setof(X, likes(X,Y), S).
```

```
% ?- setof(X, likes(X, Y), S).
% ?- setof((Y,S), setof(X,likes(X, Y), S),SS).
% ?- findall(X, likes(X, Y), S).
% ?- bagof(X, likes(X, Y), S).
```

```
setof((Y,S), setof(X, likes(X,Y), S), SS).

SS = [(бира,[гого, стоян, тони]), (вино,[део, иван, тони])]

?- setof((Y,S), setof(X, likes(X,Y), S), SS).
```

```
findall(X,likes(X,Y),S).
```

S = [иван, стоян, гого, део, тони, тони]

?- findall(X,likes(X,Y),S).

```
bagof(X,likes(X,Y),S).
```

S = [стоян, гого, тони],

Y = бира

S = [иван, део, тони],

Y = вино

Променливите в Goal могат да се считат за свободни, освен ако те изрично не са свързани с Goal посредством квантора за съществуване:

означава че "съществува Y такова че Q е true", където Yе някаква променлива в Пролог.

```
setof(X, Y^(likes(X,Y)), S).

S = [гого, део, иван, стоян, тони]

?- setof(X, Y^(likes(X,Y)), S).

$ = [иван, стоян, гого, део, тони, тони]

?- bagof(X,Y^likes(X,Y),S).

$ = [иван, стоян, гого, део, тони, тони]

$ = [иван, стоян, гого, део, тони, тони]

?- findall(X,likes(X,Y),S).
```

Стандартни предикати

findall (Template, Enumerator, List)

Намира всички екземпляри на Template, за които Enumerator е удовлетворим, и ги натрупва в списък по реда, в който те са намерени (т.е. първият намерен екземпляр се поставя като първи елемент на списъка, а последният - като последен елемент на списъка) и свързва List с този списък. Обикновено List е променлива, а Template е променлива или терм, чийто аргументи са променливи, но могат да бъдат и произволни

Стандартни предикати

Ø bagof/3 и setof/3 имат същия формат като findall/3:

```
bagof(Template, Enumerator, InstanceList)
setof(Template, Enumerator, InstanceSet)
```

Ø bagof/3 прави разлика между променливи в Enumerator, които са несвързани и не се съдържат в Template. Това означава, че той може да изброява/пресмята свързванията за тези променливи

```
calendar (tom, algebra, monday) .
calendar (tom, cooking, tuesday).
calendar (tom, english, wednesday).
calendar (sue, algebra, tuesday).
calendar (sue, history, wednesday).
calendar (sue, biology, thursday).
bagof (Subject, calendar (Person, Subject, ),
  Subjects)
     Subject -споменава се в Template
     Person - искаме да свържем
      ' - искаме да игнорираме
```

Пример 2а

?- bagof (Subject, Day^calendar (Person, Subject, Day), Subjects).

bagof(Subject, calendar(Person, Subject, _), Subjects)

```
Person = sue,
Subjects = [biology]
```

Person = sue.

Subjects = [algebra]

Person = sue,

Subjects = [history]

Person = tom.

Subjects = [algebra]

Person = tom,

Subjects = [cooking]

Person = tom.

Subjects = [english]

bagof(Subject, Day^calendar(Person, Subject, Day), Subjects).

Person = sue,

Subjects = [algebra, history, biology]

Person = tom.

Subjects = [algebra, cooking, english]

bagof(Subject,Day^calendar(Person,Subject,Day),Subjects).

bagof(Subject, calendar(Person, Subject, __), Subjects)

Задача 1. Дефинирайте предикат, определящ N-я елемент в даден списък при известно N.

nmem(1,[X|_], X):-!. nmem(N, [_|T], X):- N>1, N1 is N-1, nmem(N1,T,X). Задача 2. Дефинирайте предикат, чрез който може да се вмъкне даден терм на N-тото място в даден СПИСЪК. ins(1, X, T, [X|T]).ins(N, X, [H|T], [H|L]) := N>1, N1 is N-1, ins(N1,X,T,L).?- ins(3, g,[1,2,4,3,5,6,3], Y). Задача 3. Дефинирайте предикат, който проверява

Задача 3. Дефинирайте предикат, който проверява дали един списък се получава от друг чрез замяна на всеки елемент на първия списък, равен на терм A, с терма В

subst(_,_,[], []). subst(A,B, [A|T], [B|L]) :- !, subst(A,B,T,L). subst(A,B, [X|T], [X|L]) :- subst(A,B,T,L).

?-subst(3, g,[1,2,4,3,5,6,3], Y)

Задача 4. Дефинирайте предикат, който от даден числов списък генерира два списъка: единият, съдържащ елементите на даден списък, които са помалки от дадено число X, а другият, съдържащ всички останали елементи на първия списък.

```
split(_, [], [], []).
split(X, [H|T], [H|T1], T2):- H<X, !, split(X,T,T1,T2).
split(X, [H|T], T1, [H|T2]) :- split(X,T,T1,T2).
```

?- split(3,[1,2,4,3,5,6,3],B, Y)

ЗАДАЧА 5: Осемте царици

Да се разположат N царици върху шахматна дъска с размер NxN, така че нито една царица да не бие друга царица. Цариците могат да се местят хоризонтално, вертикално или по диагонал. Следващата диаграма показва решение за N=4 царици. Решението на тази задача може да се представи като специална пермутация на списъка [1, 2, 3, 4]. Например, решението показано по-горе може да се представи като [3, 1, 4, 2], което означава, че в първия ред царицата се намира в третата колона, във втория ред царицата се намира в първа колона и т.н. Да се провери дали дадена пермутация е решение трябва да се изчисли дали пермутацията има две или повече царици на един и същ диагонал. Представянето само по себе си предпазва две или повече царици да са в един и същи ред или колона. Две царици са на един и същ диагонал тогава и само тогава, когато сумата от ред и колона е една и съща за двете царици. Те са на един и същи диагонал и тогава и само тогава, когато разликата на техните редове и колони е едно и също число.

	X	0	
0			X
X			0
	0	X	

l

```
S = [1/5, 2/2, 3/4, 4/7, 5/3, 6/8, 7/6, 8/1]
 1 solution([]).
                                                                        S = [1/3, 2/5, 3/2, 4/8, 5/6, 6/4, 7/7, 8/1]
 2 solution([X/Y|Others]):-
                                                                        S = [1/3, 2/6, 3/4, 4/2, 5/8, 6/5, 7/7, 8/1]
 3 solution(Others),
                                                                        S = [1/5, 2/7, 3/1, 4/3, 5/8, 6/6, 7/4, 8/2]
 4 member(Y,[1,2,3,4,5,6,7,8]),
                                                                        S = [1/4, 2/6, 3/8, 4/3, 5/1, 6/7, 7/5, 8/2]
 5 noattack(X/Y,Others).
                                                                        S = [1/3, 2/6, 3/8, 4/1, 5/4, 6/7, 7/5, 8/2]
 6 noattack( ,[]).
                                                                        S = [1/5, 2/3, 3/8, 4/4, 5/7, 6/1, 7/6, 8/2]
 7 noattack(X/Y,[X1/Y1|Others]):-
                                                                        S = [1/5, 2/7, 3/4, 4/1, 5/3, 6/8, 7/6, 8/2]
 8 Y=\=Y1, %различни Y-координати
                                                                        S = [1/4, 2/1, 3/5, 4/8, 5/6, 6/3, 7/7, 8/2]
 9 Ү1-Ү=\=Х1-Х, %различни диагонали
                                                                        S = [1/3, 2/6, 3/4, 4/1, 5/8, 6/5, 7/7, 8/2]
10 Y1-Y=\=X-X1,
                                                                        S = [1/4, 2/7, 3/5, 4/3, 5/1, 6/6, 7/8, 8/2]
11 noattack(X/Y, Others).
                                                                        S = [1/6, 2/4, 3/2, 4/8, 5/5, 6/7, 7/1, 8/3]
12 % инициализация на списъка от позициите на осемте царици
13 template([1/Y1,2/Y2,3/Y3,4/Y4,5/Y5,6/Y6,7/Y7,8/Y8]).
                                                                        Next
                                                                               10
                                                                                    100 | 1,000
                                                                                                  Stop
14 /*Примерна цел е:
                                                                            template(S), solution(S).
15 ?-template(S), solution(S).
16 */
```

Задача 6. Разбиване на един долар на монети (половин долар, четвърт долар, десетаче, петаче и един цент)

https://swish.swi-prolog.org/p/ChangeFor1Euro.pl

```
solution([]).
solution([X/Y|Others]):-
solution(Others),
member(Y,[1,2,3,4,5,6,7,8]),
noattack(X/Y,Others).
noattack( ,[]).
noattack(X/Y,[X1/Y1|Others]):-
Y=\=Y1, %различни Y-координати
Y1-Y=\=X1-X, %различни диагонали
Y1-Y==X-X1
noattack(X/Y,Others).
% инициализация на списъка от позициите на
осемте царици
template([1/Y1,2/Y2,3/Y3,4/Y4,5/Y5,6/Y6,7/Y7,8/Y8]).
/*Примерна цел e: ?-template(S), solution(S). */
```

Задача 7. Четири къщи

/*Има 4 къщи на една и съща улица. Всеки от тях е дом на един от 4-ма души: Симо, Николай, Ангел и Радо. Всеки от тях има професия: лекар, художник, ловец, треньор. Определете кой в коя къща живее и кой каква професия притежава.

Известно е, че:

Художникът живее до треньора.

Лекарят живее до Художника.

Ловецът е вляво от лекаря.

Треньорът не е до ловеца.

Художникът е отдясно на Симо.

Радо не е треньор.

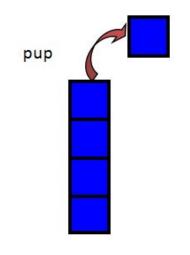
Симо е до Николай.

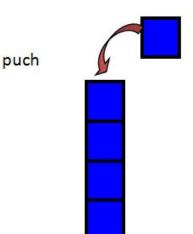
Ангел не е до Радо. */

```
:- use_rendering(table,[header(house('№ на
къща', 'Име', 'Професия'))]).
houses([ house(first, _, _ ), house(second, _, _ ),
    house(third, _, _ ), house(forth, _, _ ) ]).
left_of(A, B, [A, B | _]).
left_of(A, B, [_ | Y]) :- left_of(A, B, Y).
right_of(A, B, [B, A | _]).
right_of(A, B, [_ | Y]) :- right_of(A, B, Y).
next_to(A, B, [A, B | _]).
next_to(A, B, [B, A | _]).
next_to(A, B, [_ | Y]) :- next_to(A, B, Y).
mymember(X, [X]_]).
mymember(X, [\_|Y]) :- mymember(X, Y).
not_in(\_,[]).
not_in(X,[X|_]):-!,fail.
not_in(X,[\_|A]):-not_in(X,A).
not_trainer(H):-mymember(house(_,rado,hunter),
H).
not_trainer(H):-mymember(house(_,rado,doctor),
H).
not_trainer(H):-mymember(house(_,rado,painter)
,H).
not_trainer(H):-mymember(house(_,rado,trainer),
H),!,fail.
```

```
print_houses([]).
print_houses([A|B]) :- write(A), nl, print_houses(B).
false(X):-X,!,fail. false( ).
solve(H):-houses(H), next_to(house(_,_,painter),
house(_,_,trainer),H),
next_to(house(_,_,doctor), house(_,_,painter),H),
left_of(house(_,_,hunter), house(_,_,doctor),H),
false(next_to(house(_,_,trainer),
house(_,_,hunter),H)),
right_of(house(_,_,painter), house(_,simo,_),H),
next_to(house(_,simo,_), house(_,nikolay,_),H),
false(next_to(house(_,angel,_), house(_,rado,_),H
)),
not_trainer(H), mymember(house(_,rado,_), H),
mymember(house(_,angel,_), H),
mymember(house(_,simo,_), H),
mymember(house(_,nikolay,_), H),
print_houses(H).
% ?- solve(H).
```

СТЕК

Основни операции

push - поставяне на елемент push(X,Stack,[X|Stack]).

pup - вземане на елемент pup(Stack,__,_):- empty_stack(Stack), write('Empty stack'),nl. pup([X|Stack],X,Stack).

empty_stack - проверка дали даден стек е празен empty_stack([]).

ОПАШКА

Oсновни операции push - поставяне на елемент push(X,Queue,NewQueue):- append(Queue,[X], NewQueue).

pup - вземане на елемент pup(Queue,__,_):-empty_queue (Queue),write('Empty queue'),nl. pup([X|Queue],X, Queue).

empty_queue - проверка дали дадена опашка е празна empty_queue([]).

pup

puch

Задача: Проверка дали даден елемент принадлежи на даден стек/опашка

```
in_stack(X,Stack)
in_queue(X,Queue)

in_stack(X,Stack):-
    \+ empty_stack(Stack),!,
    pup(Stack,Y,RestStack),
    (X=Y,!; in_stack(X,RestStack)).
```

ГРАФ

Нека разгледаме следния свързан граф:

Дъгите граф могат да бъдат представени в Пролог като факти: edge(1,2). edge(1,3). edge(1,4).

edge(2,3).

edge(2,5). edge(3,4). edge(3,5).

edge(4,5).

За да представим факта, че дъгите са двустранно свързани можем да добавим осем допълнителни "edge" факта (edge(2,1); edge(3,1) и т.н.) или можем да изпозваме правило като:

(*) edge(X,Y):-edge(Y,X).

!Това не е добра идея.

За да се види защо това не е добра идея, може да се опита следната цел:

?-edge(5,1).

Ще отбележим, че правилото (*) ще бъде извикано отново и отново в безкраен цикъл, така че целта няма да свърши. По-добър начин за справяне с това е да използваме следното правило: connected(X,Y):-edge(X,Y);edge(Y,X).

Забелязва се използването на дезюнкцията "; " в правилото. Това правило може да се представи със следните две правила:

connected(X,Y):-edge(X,Y).

connected(X,Y):-edge(Y,X).

Сега ще напишем дефиниция на предикат, който генерира път между два върха в един граф.

Пътят е представен чрез списък от върхове, през които трябва да се мине, за да се стигне от връх 1 до връх 5. Ето я дефиницията на предиката:

path(A,B,Path):- travel(A,B,[A],Q), reverse(Q,Path). travel(A,B,P,[B|P]):- connected(A,B). travel(A,B,Visited,Path):- connected(A,C), C = B, +member(C,Visited), travel(C,B,[C|Visited],Path).

Декларативното прочитане на второто правило означава "Пътят от А до В е получен, ако А и В са свързани".

Декларативното прочитане на третото правило означава "Пътят от А до В е получен, ако е осигурено, че А е свързан с С, С е различен от В и В все още не е посещаван и се продължава да се търси път от С до В".

Поведението на този предикат е следното:

```
?-path(1,5,P). P=[1,4,3,5]; P=[1,2,5]; P=[1,2,3,5]; P=[1,2,3,4,5]; P=[1,4,5]; P=[1,3,2,5]; P=[1,3,2,5];
```

```
Избягването на повтарящите се възли осигурява програмата
да не зацикли безкрайно.
shortest(A,B,Path,Length):-
setof([P,L],path(A,B,P,L),Set),
Set=[ | ]
minimal(Set,[Path,Length]).
minimal([F|R],M):-min(R,F,M).
минимален път
min([],M,M).
min([[P,L]|R],[\_,M],Min):-L<M,!,min(R,[P,L],Min).
min([|R],M,Min):=min(R,M,Min).
```

структурата граф и пътища в графи

```
edge(1,2). edge(1,4).
edge(1,3). edge(2,3).
edge(2,5). edge(3,4).
edge(3,5). edge(4,5).
connected(X,Y):- edge(X,Y); edge(Y,X).
path(A,B,Path):- travel(A,B,[A],Q),
reverse(Q,Path).
  travel(A,B,P,[B|P]):- connected(A,B).
  travel(A,B,Visited,Path):- connected(A,C),
   C=B, \+member(C, Visited),
   travel(C,B,[C|Visited],Path).
```

Хамилтонов път в граф се нарича ацикличен път, съдържащ всички върхове на графа. В графа от фигурата хамилтоновите пътища са: [a,b,c,d,], [a,b,d,c], [d,c,b,a], [c,d,b,a] Ще дефинираме отношение hamilton(G,W), което намира хамилтонов път W в графа G, ако такъв съществува. hamilton(G,W):- way(A,B,G,W), not(top(C,G), not member(C,W)). top(X,graph(V,R)):-member(X,V).way(A,Z,G,P):- way1(A,[Z],G,P).way1(A,[A|W],G,[A|W]). way1(A,[Y|W],G,P):-rib(X,Y,G), not member(X,W),way1(A,[X,Y|W],G,P).rib(X,Y,graph(V,R)):-member(p(X,Y),R);member(p(Y, X), R). Отношението way(A,B,G,W) намира произволен път W от A до B в G, а целта not(top(C, G), not member(C, W)) проверява дали всеки връх С на графа G се съдържа в пътя W. Отношението top(X, G), определящо дали X е връх на графа G, може да се дефинира по следния начин: top(X,graph(V,R)):- member(X, V). Ако всяко ребро на графа е свързано със стойност, възможно е да се търсят пътища с определена стойност.

ДЪРВЕТА

Покриващо дърво за графа G=(V, R) е свързан граф T=(V,R'), където R' е такова подмножество на R, че в T няма цикли.

Даден е свързан неориентиран граф G, представен чрез списък от съставящите го ребра. Ще напишем програма, която намира покриващо дърво T на G.

Ще дефинираме отношението cov_tree(G, T), определящо покриващо дърво T на графа G.

Т е покриващо дърво на графа G, ако:

- T е подмножество на G и
- Те дърво и
- Т "покрива" G, т.е. всеки връх на G се съдържа в Т.

Множеството от ребра Т е дърво, ако:

- Т е свързан граф и
- Т не съдържа цикли.

```
cov tree(G,T):-subset(G,T), tree(T), cover(T,G).
subset([],[]).
subset([X|L],S):-subset(L, L1), (S=L1; S=[X|L1]).
% Т е подмножество на G
tree(T):- connected(T), not have a cycle(T).
% Тедърво
connected(T):- not (top(A,T), top(B,T), not way(A,B,T,\underline{\phantom{}})).
% Т е свързан граф
have a cycle(T):- rib(A, B,T), way(A,B,T,[A,X,Y]).
%Т не съдържа цикли.
дължината на пътя е по-голяма от 1
cover(T,G):- not (top(A,G), not top(A,T)).
```

ТЪРСЕНЕ

Търсене в графи

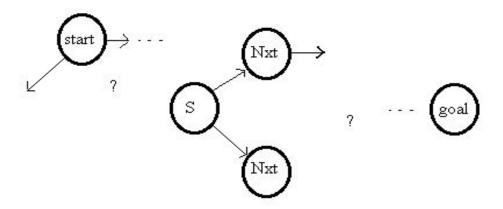
Нека да разгледаме ситуации, където търсенето може да бъде специфицирано със започване от начално състояние, генериране на ходове до следващи възможни състояния, проверка дали ходът е сигурен или позволен, проверка дали следващото състояние не е вече посещавано и след това търсенето продължава от това следващо състояние. На Пролог тази спецификация изглежда по следния начин:

```
solve(P):- start(Start), search(Start, [Start],Q),
reverse(Q,P).
    search(S,P,P):- goal(S), !.
    search(S,Visited,P):- next_state(S,Nxt), safe_state(Nxt),
    no_loop(Nxt,Visited), search(Nxt,[Nxt|Visited],P).
no_loop(Nxt,Visited):- \+member(Nxt,Visited).
```

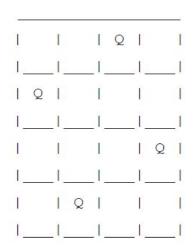
Това не е цялата програма. Този програмен фрагмент представлява един вид общо търсене. Нуждаем се от малко спецификация.

```
next_state(S,Nxt):- <fill in here>.
safe_state(Nxt):- <fill in here>.
no_loop(Nxt,Visited):- <fill in here>.
start(...).
goal(...).
```

Диаграмата разкрива търсенето по следния начин:

Като пример ще разгледаме задачата Осемте царици


```
solve(P):-
perm([1,2,3,4,5,6,7,8],P),
combine([1,2,3,4,5,6,7,8],P,S,D),
all_diff(S), all_diff(D).
```

```
combine([X1|X],[Y1|Y],[S1|S],[D1|D]):-
S1 is X1+Y1, D1 is X1-Y1,
combine(X,Y,S,D).
combine([],[],[],[]).
```

```
all_diff([X|Y]):-
\+member(X,Y), all_diff(Y).
all_diff([X]).
```

?solve(P). P=[5,2,6,1,7,4,8,3]

?- setof(P,solve(P),Set), length(Set,L) L=92

Задача 8. Екскурзия до Пловдив

/* Студенти от Историческия факултет на Великотърновския университет Асен, Васил, Мария и Елена решили да посетят и разгледат историческите забележителности на Пловдив като Европейска столица на културата. По пътя обаче се оказало, че четиримата трябва да пишат реферати за различни исторически периоди – тракийски, римски, български и възрожденски.

Пловдив, като град с богата хилядолетна история давал възможност на всеки от тях да задоволи интереса си и да събере необходимата информация. Затова те решили да се разделят и да посетят различни музеи.

Известни са следните факти:

- 1. Васил решил да посети природонаучния музей в града, тъй като наскоро беше посетил града и вече беше събрал нужната му информация.
- 2. В историческия музей беше открита изложба от периода на Възраждането.
- 3. Мария се интерисува от периода на Първата и Втора българска държава, а Елена ще пише реферат за тракийския период
- 4. В етнографския музей в момента няма експонати от римския период
- 5. В археологическия музей няма експонати от Първата и Втора българска държава и Възраждането.
- Открийте кой студент кой музей е посетил и за кой исторически период ще пише реферат. */

Известни са следните факти: 1. Васил решил да посети природонаучния музей в града, тъй като наскоро беше посетил града и вече беше събрал нужната му информация. 2. В историческия музей беше открита изложба от периода на Възраждането. 3. Мария се интерисува от периода на Първата и Втора българска държава, а Елена ще пише реферат за тракийския период 4. В етнографския музей в момента няма експонати от римския период 5. В археологическия музей няма експонати от Първата и Втора българска държава и Възраждането. Открийте кой студент кой музей е посетил и за кой исторически период ще пише реферат. */ st(ime, muzey, period). S=[st(asen, muzey, period), st(vasil, muzey, period), st(maria, muzey, period), st(elena, muzey, period)] member(st(vasil,priroda, _), S). member(st(_,istoria, vazrajdane), S). not(member(st(_,etno, romski), S)).

Задача 9

За Коледа родителите на Петя, Лили, Иво, Камен и Вики решили да им направят за подарък музикален инструмент на който те могат да свирят (китара, синтезатор, барабани, цигулка, флейта), защото се обучават в Национално училище за музикално и танцово изкуство "Добрин Петков", град Пловдив. В началото на месец декември в найголемия магазин за музикални инструменти в града "Black Friday". Родителите побързали и били първите пет клиенти на магазина в този ден.

Родителят на детето, което свири на цигулка влезнал първи в магазина, веднага открил търсения инструмент и бил първи при отварянето на касата. Родителят на Лили влезнал втори в магазина, но трябвало да се консултира с продавач-консултант и когато отишъл на касата бил четвърти. Родителят на Иво се забавил в магазина, защото му трябвала количка, предвид големината на синтезатора, който купил и бил последен на опашката от тези родители. Родителят на едно от децата влезнал последен, но бързо открил флейта и затова бил на касата пред родителя на Лили. Вики получил барабани на Коледа, а баща му бил след родителя с цигулката на касата в магазина.

Кое дете на какъв инструмент свири? Кой родител кой по ред в бил на касата в магазина?

Дете	Инструмент на който свири	Родител влезнал в магазина	Родител излезнал от магазина
Петя	цигулка	1	1
Лили	китара	2	4
Иво	синтезатор		5
Камен	флейта		3
Вики	барабани		He e 1 ->2